

„Bijau dėl exėvy ir upių...“
(Just. Marcinkevičius)

„Išlikti ar sunaikinti?“ – štai toks bla-
simas dabar iškilė. Jau priejome lipto
galę, tą ribą, po kurios pradededa vi-
siškas gamtos sunaikinimas. Laiku (o gal
ir per vėlai?) susigrąžime. Jau nebe-
lima ramiai sėdėti ir laukti, kol
išskrisime į orą arba nutroksime. Būtina,
kad kiekvienas žmogus įsigmonintų, jog
jis – ne visagali būtybė, o maža gamtos
dalelė. Štai Gamta – žmogaus motina.
Ta kaip galima žudyti ir nuodyti
savo motiną?!

Juk lietuviai nuo seno mylėjo ir
gerbi gamtą. Jie puiki lietuvių liaudies
paraka apie eglę – žaląjį karalium, ku-
rios pabrigoje žmonis virsta medžiais.
Jei yra, lietuviai tikėjo, kad medis –
tą pat gyvybė, žmogus, pavirtęs į medį.
Jie garbindavo medžius, ~~medžius~~, saulę, ~~medžius~~.

nedrįsdavo pakelti rankos prieš gamtą. O dabar?!

✓ Linoma, gamtos išsaugojimas rūpi ne vien lietuviams. Juk, pavyzdžiui, jei įvyktų avarija Ignalinos AE, tai nukentėtų ne vien Lietuva, o Baltijos jūra skalarėja ne vien Lietuvos pakrantes.

Mūsų Baltija siaubingai užteršta. Šiemet jau buvo uždarę pliažai, uždrausta maudytis. JAE žudo Dūkščių ežerą. Jis naudojamas aušinimui. Šis vasarą jo temperatūra siekė virš 30 laipsnių šilumos. Deltokio karštą vandens ežerą pelkėja.

Beveik visų upių ir ežerų užterštumas viršija visas leistinas normas. O ką mes darysime be vandens? Juk vanduo – gyvybės šaltinis žmonims (ir ne tik žmonims!), kaip ir oras.

Žmonės dabar sureiming dėl JAE, nes 3 gaisrai per labai trumpą laiką – nieko gero nežada. Be to Ignalinos atomine elektrine pastatyta netinkamoje vi-

etoje. Juk tenai nuostabi gamta, vadinama „Lietuvos Šveicarija“. Po atomine elektrine yra požeminis vanduo. Gamta čia nedrįs palankias sąlygas krituliams patekti į žemę ir papildyti požeminius vandenis. Juk šis vandenis geria daugybė žmonių, o iš AE į aplinką patenka nemažai radioizotopų. Šiuo nitratų daržovėse, nuo sunkiųjų metalų vandenyje, nuo sieros ir švino ore, nuo radiacijos vis dažniau gimsta nesveiki vaikai, padaugėjo žmonių, sergančių vėžiu, plaučių ligomis ir kt. Visos užteršto šalys jau įsitikino, kokia pavojinga yra AE ir jos stengiasi kuo mažiau statyti atominių elektrinių, o gauti „švarią“ produkciją iš kitų šalių.

Linoma, be elektros negyvensi. Tačiau nebūtina statyti tokių didelių elektrinių, nes po to būna labai sunku jas „palaidoti“. Be to prieš statant AE (ir netik AE) reikia labai kruopščiai viską apgalvoti. Dažnai dar reparuošus projekt-

1 to, nieko neapsvaršūšūš, jau skubēt^{ama} statyti. Tada nekūrcima, kur statoma, kaip statoma, nekūrcima ar daroma kokia šala gamtai, gyvūnams, žmonių sveikatai. O kai po to vis dėlto sunaikinama, tai būna šauki-
tai po pietų. Tada jau būna ir pirmyčių daug.

Žmonės dabar susijodo, atsispiekijo. Šių varanų ir uolenų buvo daug ekologinių ryšių ir mitingų, kuriuose žmonės protestavo prieš JAE III-io bloko statymą, davė prisieką išgelbėti Baltiją, išgelbėti Naująją Almeną, kurių norėta deginti visas šalies sudėvėtas paalngas ir t.t. Tačiau tai dar ne viskas. Reikia pereiti nuo šnekų prie konkrečių darbų. Pradėti reikia nuo savęs, nuo savo gyvenamos vietos, ~~supančios~~ aplinkos tvarkymo ir interšimo.

1 Tačiau yra žmonių, kurie tvirtina, kad padėtis netokia baisi, kaip atrodo. Jiems turėtų malonu kvėpuoti žvėn^u, valgyti nitratų. Jiems nesvarbu, kas bus rytoj, jei gamta bus šitai niokejama. Ji

gyvena tik šia diena, tik šios dienos nau-
da. Nejaugi jiems nerūpi, kaip ir kur gyvens
jis vaikai, anūkai? Kaip galima nekūp-
rėti, kad jei sunaikinim gamtą, sunai-
kinim patys save!

Juk mes ~~privatome sąprasti~~, kad
lietuvių mes turime tik vieng. Je:

Gimtasis kraštas žmogui -
kaip žemė medžiūi,
j kurig šaknis sulėidžia,
gyvybė ir stiprybė sermā.

Žmogus be savo krašto -
kaip išrautas medis -
sudžiūsta ir išnyksta.

(Stasys Boruta „Gimtasio kraštas“)

Aktualios mūsų mintys.

5/4

1 Venk neviekiamųjų dalyvių, jie nepusidėda prie kalbos gyvūna.